

Planinski VESTNIK.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 10.

V Ljubljani, dne 25. oktobra 1897.

Leto III.

Z Bogom, planine!

Vvod.

Planine visoke,
Spomine globoke
Ve v duši budite otožni.
Oh, lepi spomini so tisti,
Kot vaši potoki mi čisti,
Spomini veseli, pobožni,
Spomini na prošla so leta,
Na dneve mladostnega cveta,
Oj, lepi ste in ste vabljivi!
Ob vas se srce mi še enkrat oživi,
Še enkrat mi pesem iz prsi prikipi —
Saj niso več dnevi ti majčkeni hipi —
Da vzamem slovo od planin,
Usode preganjani sin.

I.

Pod vami je tekla mi zibka,
Pod vami zasvetil življenja mi dan;
Pod vami nožica mi šibka
Veselo stopila je prvič na plan.

Pod vami sem rastel veselo,
Kjer čuvalo matere me je oko,
Pod vami sem prvič za delo
Izurjal tresočo otroško roko.

Pod vami je pravila mati,
Kje Bogek stanuje, kje svetli je raj.
Tedaj časi še bili so zlati,
Pač srečen otrok sem bil še tedaj!

II.

Pod vami, planine zagledal,
Prelepi domači cerkveni sem hram;
Ob dedku sem v klopi posedal,
Ko starček, zamaknjen ves, molil je tam.

Nemiren, kipeč od življenja,
Ogledal sem orglje, ogledal oltar;
Razumel še dedka moljenja
Jaz nisem tedaj, neizkušena stvar.

Ti za me si molil, ne za se,
Ker dobro prekanjeni svet si poznal;
Ti videl nevarne si čase,
Za mojo bodočo si srečo se bal.

III.

Pod vami, planine, slovesa
Kropila mi solza je prva oko,
In prva je toge zavesa
Zmračila otročje mi jasno nebo.

Prezgodaj sem moral od hiše,
Za kruh se vsakdanji učit in trpet;
Trenotka tega ne izbriše
V spominu z razkošjem vesoljni mi svet.

Na tujem sem gledal planine
In večkrat sem tožil jim želje sreca:
Da skoro mi leto premine,
Da skoro pri svojih bom zopet doma.

IV.

Pod vas sem, planine, se vračal
Utrujen iz mesta počivat domov,
Pod vami mi trud je poplačal
Počitek sred' sadnih domačih vrtov.

Pod vami objela me mati,
Pod vami je oče mi segel v roko,
Pod vami preživel sem z brati
Veselo poletensko dobo lepo.

Brezskrbno so tekli mi dnevi,
Veseli mi dnevi brez mučnih skrbi;
Otroku v palači kraljevi
Nikoli podaril Bog lepših ni dni.

V.

Pod vami, visoke planine,
Iz sreca mi vzknila je prva ljubav,
Zarisala vanje spomine —
Nikoli ne bo jih zob časa razd'jal.

Podala sva desni si roki,
Prisegla pobratimstvo zvesto na vek.
In solze, iz sreca potoki,
Zmočile lic mladih so breg.

Strnila se z dušo je duša,
Kot roka se tesno sklenila z roko —
Slast dražestno srce okuša —
Zakaj ni pač srečno na veke tako?!

VI.

Pod vami, planine, sem plakal
Jaz prvič, ob novi gomili potrj:
Pod vami otrok že učakal,
Kako da nam grenka ločitev je smrt.

Posekla prezgodaj mi deda
Življenja sovražnica z ostro koso,
Ne zabim vas, lica ve bleada,
Ne zabim nikdar te, usehlo oko.

Ded pomnil nazaj je stoletje,
Poznaval preteklost njegov je spomin;
A on mi s prstjo zdaj odet je,
Ki hranil je toliko zlatih drobtin.

F. S. Finžgar.

Planinskemu dekletu.

Cvete, dekle, ti rožno lice
Kot nagelj ljubki sred' gredice;
Kot srna si v zeleni gori,
Kot jutra žarek v mladi zori.

Na ustne smeh ti lega rožne,
Ker ure ne poznaš otožne;
Saj je življenje tvoje celo
Kot mlada vigred zmer veselo.

Le smejaj se, dekletee srečno!
Naj brani dobri Bog te večno.
Da boli mi ne boš spoznala
In vedno boš se radovala.

F. S. Finžgar.

Dvakrat čez Ture.

Spisal J. M.

(Dalje.)

6. O polnoči nazaj čez Ture.

Drugi dan sva se odpeljala proti Lendu. V vozu so bili z nama vkup trije dijaki. Posvetovali so se, kam bi jo udarili. Poguma niso imeli veliko, bali so se namreč dežja. Eden izmed njih je prorokoval posebno samozavestno dež, grom, nevihto i. t. d. Midva ga nisva posebno blagorovala zaradi njegovega proroškega duha; saj sva imela pred seboj še pot čez Ture. Žalibog, da se je izpolnilo le predobro dijakovo prorokovanje.

Okrog devetih sva dospela v Lend in nemudoma odrinila v Gaštajn. Dolina se začenja z uro dolgo sotesko, katero oklepajo visoke, navpične stene. Ob njih se vije cesta jako strmo navzgor, pod njo pa bobni v globoki, temni grapi Gaštajnski potok (Gasteiner Ache), ki se slednjič v treh krasnih slapih poizliva v Zalici.

Ko sva prikorakala vrh klanca, sva prišla šele v prave tesni. Zdelo se nama je, kakor da sva v ozki, skalnati razpoki. Zraven naju bobni potok, nad nama pa se steni skoraj stikata; le malo svetlobe puščata v temno tesnino, v katero nikdar ne posije solnčni žarek. Kmalu sva prilezla do najožjega mesta (Pass Klamm), kjer je stala pred več leti stražnica, ki je čuvala vhod v Gaštajnsko dolino. Sedaj se je začelo že nekoliko svetliti. Nad seboj sva zagledala zadnje ostanke starega gradu „Klammstein“, ki so ga bili sezidali že v 11. stoletju. Blizu razvaline je v skalnati steni precej velika votlina. Kakor pripovedujejo, so stanovali nekdanj v nji divji možje. Bili so tako močni, da so zagnali plug z eno samo roko čez vso kakih 10 ur dolgo dolino. Pred votlino so rasle jablane, polne najlepšega sadja; pogosto so si divji možje preganjali dolg čas s tem, da so metali jabolka na mimo potujoče. Tako bombardovanje bi tudi nama pač jako ugajalo.

Ko sva prišla iz soteske, se nama odpre dolina do Gaštajnske vasi. Meje jo nebotični vrhovi, ki so pokriti z lepimi, zelenimi planinami; pred nama pa se razprostirajo njive in travniki, kakor lepa, raznobarvna preproga. Potok se je umiril in šumlja krotko po prijazni dolini.

Mimo vasi Majerhofa sva dospela v imenovano vas. Hiše so take, kakor sploh po Saleburških vaseh. Spodnji del je večinoma zidan, zgornji pa lesen. Na široki, s kameni obloženi strehi čepi navadno stolpič, v katerem visi majhen zvon, ki kliče delavce s polja domov. Imela sva vas že daleč za hrbtom, ko se oglase zvonovi po stolpičih. Slišalo se je prav prijetno. Menda je bilo to znamenje za kosilo, ker je solnce stalo že precej visoko. Pravijo, da še celo živina noče več delati, ko začuje glas zvonov. Ura je bila že eno, ko sva dospela v trg Hof-Gaštajn, ki je glavni kraj cele doline. Ta kraj je bil nekdanj jako bogat; v bližnjih

gorah so bili namreč bogati zlati rudniki. O njih početku pripovedujejo to le: V davnih, davnih časih so prišli trije neznani popotniki v Gaštajnsko dolino. Ubogi dolinci so sprejeli tujce prijazno pod streho. V zahvalo so jim povedali, da je v hribih mnogo zlata. Priprosti vaščani so jim verjeli; začeli so kopati in res so kmalu zadeli na dragoceno rumeno rudo. Rudokopi so potem častili imenovane tri popotnike kot ustanovnike zlatih rudnikov in so postavili njim na čast tako zvano kapelico „zu den drei Wallern.“

V drugi polovici prejšnjega stoletja je rudarstvo že precej opešalo. Sedaj kopljejo zlato samo še na „Radhausbergu,“ pa le v malem. Ljudska pravljica smatra izgubo zlatih rudnikov za kazen božjo. Pripoveduje se namreč, da so živeli rudarji jako razkošno in zapravljivo. Kegljali so s srebrnimi krogli in stožci ter popivali iz zlatih čaš. V svoji prevzetnosti so se nekoč tako izpozabili, da so odrli živega vola. Bilo jih je le malo, katerim se je smilila uboga žival. Ko pa ti napovedujejo hudobnežem, da jih bo Bog kaznoval z uboštvom, se jim začuo brezbožneži rogati in vpiti: „Kakor gotovo ne more ta vol bežati in tuliti, ravno tako gotovo ne bo usahnil vir našega bogastva.“ Zdajci plane vol kvišku, zatuli trikrat strahovito in zbeži. Nihče ga ni videl več. Rudarji se razkrope vsi prepadli. Kaka žalost jih prevzame drugo jutro, ko vidijo, da so izginile zlate in srebrne žile. Zastonj se trudijo in kopljejo, da bi jih zopet našli. Dragocene rude ni bilo več.

Ko sva prišla iz trga, sva zagledala zopet glavni, s snegom pokriti hrbet Visokih Tur. Hodila sva še nekoliko časa po ravnem, potem pa se zavije cesta in pelje ob desnem pobočju doline. Kmalu se nama pokaže „Wildbad-Gastein“ (1046 m) s svojimi krasnimi vilami in hoteli. Ker je jako malo prostora v ozkem žlebu, v katerem leži kopališče, se bele povsodi po bližnjih brdih lepe vile. Toplice so jako dobro obiskovane. Seveda hodijo sem iskat zdravja in zabave le bogatini, ker je tu življenje jako drago. Vrelci so jako močni in imajo 28°—38° R toplote. Pravijo, da uvele cvetice zopet v njih ožive, dobe barvo in celo vonj, ako-ravno so ležale že več dni na gorkem.

Hotela sva priti še do noči vsaj do Nasfelda, zato sva odšla kmalu po „Elizabetini promenadi“ proti Bekštajnu. Tu naju doide neki drvar in naju vpraša v pravcati koroški nemščini, kam da greva. Poveva mu, da nameravava nočoj še do Nasfelda, drugo jutro pa čez Malniške Ture (2414 m) na Koroško.

„Jaz grem tudi na Koroško,“ nama odgovori, „pa čez Korntauern (Hochtauern 2463 m). Pojdita z menoj, v štirih smo že v Malnici na Koroškem.“ Malo sva se posvetovala; mislila sva, če je samo štiri ure daleč, bova že ob osmih tam, ker je bilo ravno štiri. Čez Malniške Ture je sedem ur hođa, in Bog ve, bodeva li mogla drugi dan čez, ker se je vreme začelo zopet kisati. Da se mož laže, še sumila nisva. Kratki pot štirih ur naju je zapeljal, in šla sva za njim.

Pri vasi „Bekštajnu“ smo zavili na levo v dolino „Anlauf.“ Huda ploha nas je prisilila, da smo vedrili pod visoko smreko, katera nas je pa tako slabo

varovala, da smo bili vsi premočeni. Ko je nekoliko nehalo liti, smo odrinili naprej. Ker je deževalo skoraj vsak dan, je potok Anlauf jako narastel in poplavlil na nekaterih mestih vso dolino — ako pristoji tej par metrov široki grapi to ime — tako zelo, da smo morali vodo kar bresti. Razpoložena sva bila le malo, da bi občudovala velikanske pečine „Hiekahr,“ katere so se vzdigovale nad nami druga za drugo kakor silni zidovi. Nekoliko več zanimanja nama je vzbudil šele krasni slap „Hiekahrfall.“

Sedaj nam pa zapro pot peči, ki so bile navaljene po grapi. Z veseljem jih gotovo nismo pozdravili. Drvar si je privoščil par požirkov žganja z ozirom na trud, ki ga je čakal. Pot črez skale je bila res utrudljiva. Lezli smo po njih in med njimi, kakor je kazalo. Za ta trud sva bila pa poplačana s pogledom na slap „Tauernfall“, ki pada v velikanskem loku v dolino, in na blesteče se ledenike Ankogla (3253 m), ki so se pokazali v koncu doline. Škrbine „Korntauern“ pa nisva še nikjer opazila, dasi smo že hodili poldrugo uro. Čudno se nama je tudi zdelo, da smo še vedno v dolini, ko bi morali po najinih mislih že davno zaviti na desno v goro. Začela sva dvomiti, da pridemo v Malnico v štirih urah, tem bolj, ker sem bral na zemljevidu visočino škrbine. Vendar nisva hotela spremljevalcu še ničesar reči.

Ko smo šli še precej dolgo po stezi, ki se vije med skalami, srečamo dva turista. Vprašata naju, kam gremo. „Črez Korntauern“, odgovori France.

„Črez Korntauern“? se začudi eden izmed gospodov; „kako pa, da ste prišli tako daleč v dolino? Zašli ste; že pred pol ure bi bili morali zaviti na desno v hrib.“

„Ta-le mož“, pravi na to France, „nama je dejal, da zna dobro pot, in naju je izvabil s seboj.“

Sedaj se obrne tujec k drvarju in ga začne strogo izpraševati, od kod je, ali zna pot i. t. d.

„Mislim sem“, pravi ta, „da bi gospoda rada šla črez ledenike na Koroško; če pa hočeta, ju popeljam tudi črez Korntauern.“

„Kaj hočete lesti po noči po ledenikih“, se oglasi drugi turist, „saj je ura že poldnev; živi ne pridete črez.“

Obrnemo se torej in gremo vkup nazaj. Pri „Tauernfallu“ se ločimo. Prijazna tujca odideta v Vildbad-Gaštajn, mi pa zavijemo na desno v gore proti Korn-tauern. „V eni uri bomo na vrhu“, pravi drvar. No, mi dva mu nisva verjela veliko.

(Konec prihodnjič).

Iz Sevastopola skozi Jalto v Simferopol.

Spisal Ljudevit Stiasny.

(Konec.)

Kmalu za Orejando je ob cesti kamenen steber z zlatim orlom in napisom „Livadija“. Tu se pričinja Livadsko posestvo ruskega imperatorja, eno najkrajših od Alupke do Jalte, ki je bilo v šestdesetih letih poletna rezidencija ruske carske obitelji. S ceste so vidni dvorec in stranska poslopja, oranžnica, cvetličnjaki, vinogradi, park i. dr. Livadsko posestvo se razširja 4 vrste poleg ceste, a konec njega je l. 1876. zgrajena Livadska cerkev s poslopji za prislugo.

Grajščina je sezidana v orientalskem slogu. Globoki balkoni v podobi kioskov, obdani s finim omrežjem, raznovrstne barve, visoki dimniki v podobi stolpov in minaretov so kakor ustvarjeni k bujnemu zelenju, katero obkrožuje grajščino. Na vrtu, ki obdaja dvorec, so zastopane vse cvetlice, ki rasto po južnem obrežju Krima, vmes pa se vidijo razne tropične rastline. V parku pa so visoke ciprese, veličastni topoli in jelova drevesa. Povsod zelenje in cvetje. Celo dvorec s svojimi balkoni, okni, galerijami je zakrit v zelenje, in sten se niti ne vidi. Znotranjost se ujema z vnanjostjo, toda vse je priprosto, brez posebnega razkošja.

Lahke, lične stopnice vodijo na streho, kjer je prostorna terasa, obdana s finim omrežjem in krita s krovom, ki brani solnea. Od tod je raznovrsten in živopisen razgled. Od ene strani se vidijo Jalta, Masandra, Nikita v vsej krasoti, a od druge strani fantastično gorovje Orejansko, zalivi proti Alupki in nepregledno morje.

Ne daleč od velikega dvorca je mali dvorec, ki se istotako ne odlikuje po ogromnosti in pretiranem razkošju, ampak s priprosto, umetno enovitostjo. Ima pa prekrasen razgled na morje. V tem dvoru je umrl dne 2. nov. 1894. l. imperator Aleksander III.

Tudi v Livadijo je vstop dovoljen proti poprejšnjemu oglasilu ob določenih dneh in urah.

Iz Livadije se spušča cesta čez nekoliko časa zopet v dolino, kjer vidimo na desno spodaj kolonijo Čukurlar in dalje Jalto.

Jalta je razpoložena v dolini ob morskem zalivu. Obkrožena z gorami, katere so poraščene po sklonu z gozdovi, okrašenimi spodaj z južno vegetacijo, leži zelo živopisno. V začetku tega stoletja je bila še prav neznamen kraj, dokler se niso začeli Rusi zanimati za njo. Postala je vendar šele leta 1837. mesto, a najbolj napreduje od leta 1861., ko si je izbrala Livadijo za letno rezidencijo ruska carska obitelj.

Sloveča Jalta je eden najlepših krajev ob južnem obrežju Krima; zato privablja leto za letom več turistov in bolnikov. Pravijo, da pride sem in v

okolico vsako leto črez 50.000 tujcev. Mesto ima 600 hiš z 10.000 prebivalci, a za tujce je urejenih blizu 400 hiš z več ko 2.500 sobami.

Tu so tri sezone: jesenska, spomladanska in letna. Po zimi je le malo tujcev, akoravno pade sneg le malokaterikrat in leži le po malo ur, toda mnogokrat so nadležni mrzli severovzhodni vetrovi.

Glavna sezona je jesenska, ob kateri je Jalta zbirališče ruskih dvornih krogov in najfinejše družbe Peterburške. V tem času nebogatemu turistu ni svetovati v Jalto, kajti Jalta je sploh drag kraj, osobito pa ob glavni sezoni.

Najlepši razgled na Jalto je s ploščadke pri kapelici, spomeniku Tatarinova. Spodaj se vidi staro mesto, Jaltenska cerkev, obkrožena s krasnim cvetjem, niže pristanišče, a na desno novo mesto, dalje Livadija, proti jugu pa prostrano morje.

V Jalto zahajajo bolniki, da se zdravijo v milem južnem podnebjju, krepčajo po više ležečih krajih v svežem gorskem zraku, kopljejo v morskih kopališčih ter se lečijo z grozdjem, kumisom ali kefirjem.

Podnebje južnega obrežja je že davno proslavljeno. Po letu je vendar tu mnogokrat zelo vroče, zato takrat obiskujejo tujci raje više kraje. Za morsko kopal vendar Jalta ni vedno pripravna, morje je namreč mnogokrat zelo nemirno. Vsaj do l. 1889., ko so sezidali nov, 315 *m* dolg mol, ki je stal blizu 1 milj. gold., niso mogli mnogokrat po zimi celo parobrodi pristati, ker pristanišče ni bilo proti vzhodnim vetrovom zavarovano.

Priljubljeno lečenje je tu z obilnim uživanjem grozdja, katero se priporoča proti marsikaterim boleznim. Bolniki, ki se zdravijo z grozdom, prično z 1 funtom, a pridenejo vsak dan $\frac{1}{2}$ funta, tako da ga mnogokateri pozobljejo do 8 funtov (3·2 *kg*) v enem dnevu. Istotako ga morajo potem vsak dan po $\frac{1}{2}$ funta manj zaužiti. Grozdje zobljejo med izprehodom, zato ga vzame vsak bolnik s seboj v mreži.

Tudi lečenje s kumisom je navadno tu že mnogo let. Kumis pripravljajo Nogajiki in stepni Tataři iz kobiljega mleka. Bolniki ga pijo po 4—8 buteljnk na dan. V bolj hladnih mesecih pa uživajo namesto kumisa kefir, katerega dovažajo iz Kavkaza, kjer ga pripravljajo iz kravjega mleka.

Za tujce in bolnike je prijetno tudi zaradi tega, ker malokaterikrat dežuje. Tako je lansko leto bilo tu 206 popolnoma jasnih dni.

Rad bi se bil v Jalti kopal, toda morje je bilo prenemirno, da bi se mogel kopati na prostem, zato sem odšel proti večeru v Alušto.

Iz Jalte vodi precej strma cesta na goro. Spodaj je zapisano: Prosi se rabiti pri težkih vozovih coklo. Na Ruskem ne rabijo namreč izvoščki nikjer zavore, tudi na Krimu ne, akoravno je tu povsod na strmih klancih znamenje cokle. Le nekateri vozniki s težko obloženimi vozovi jo rabijo, a izvoščki nikdar. Cesta

vodi mimo krasnih dač na goro, kjer je vhod v Ljesničestvo ter v Masandrski park. Dalje slede vinogradi, a za gornjo in spodnjo Masandro se vidi spodaj ob morju krasni carski Nikitski vrt. Potujoč skozi tatarske vasi (Nikito, Aj-Danil), se pripeljem v Kiziltaš. Tu sem srečal nekoliko turistov, ki so se vračali iz Kozmo-Damijanskega samostana ter jezdili na mulah.

Iz Jalte je cesta v Alušto zelo hribovita, zato se je noč že zelo približevala, ko sem privozil v tatarsko vas Bjuk-Lambat, ter je nastala že tema, predno sem došel na goro Kastel, od katere se spušča cesta v Alušto. Hotel sem prižgati svetilnico, toda v naglici sem stenj zasukal nazaj v olje, in vse prizadevanje, da bi to popravil, je bilo ničevno. Voziti se skoraj eno uro v temi v tujem, nepoznanem kraju, je bilo tem manj prijetno, ker me je srečalo več Tatarov, ki so se vračali z vozovi iz Alušte. Devet je že odbila, ko sem slednjič srečno prikorakal v Alušto, kjer mi je policaj pokazal neko tatarsko gostilnico, v kateri sem dobil prenočišče.

Rad bi večerjal, kajti bil sem zelo lačen, toda Tatar mi ni mogel z ničimer drugim postreči, kot s čajem in kavo. Niti kruha nisem dobil, da bi mogel jesti konserve, katere sem imel s seboj. V priprostih ruskih gostilnicah se namreč zvečer nikjer ne dobi tople večerje, ker Rusi zvečer pijejo samo čaj. Tudi Tatari v Krimu so se poprijeli te navade, kajti oni so že zelo oruseli. Ker je bilo že prepozno, da bi šel v precej oddaljeni restavrant, in ker sem bil truden, sem šel lačen spat.

Drugo jutro si ogledam Alušto, ki je bila, akoravno ima prekrasno lego, še pred desetimi leti precej zapuščena, ker se je pogrešal tu vsak komfort. Danes je vendar moderno zdravilišče. Za morsko kopališče tudi tu ni posebno ugodno, kajti morje je mnogokrat zelo nemirno. Kdor se hoče zdraviti s kopanjem, gre raje v kopališče Feodozije ali še bolj vzhodno ob obrežju Krima, a sem prihajajo tujci radi krasne okolice, milega podnebja ter oni, ki se zdravijo z grozdjem.

Alušta je večja tatarska vas, ki je razpoložena ob obrežju morja ter ima prekrasno okolico. V zadnjih letih se je tako povzdignila, da ima značaj mesta. V zadnjem desetletju so nastala namreč tu lepa poslopja, med temi trije hoteli, a v okolici je polno dač. V središču selišča blizu lepe cerkve je prekrasno dvo-nastropno poslopje „cerkovno-prihodske“ šole, ki je bilo zgrajeno na stroške Stahjeva. V tem posloplju so razen izborna urejene šole tudi narodna knjižnica ter velike sobane, kjer je čitalnica, ob sezoni pa prirerajo v njih koncerte. Narodne knjižnice imajo že nekaj let v Rusiji večinoma ne samo vsi večji kraji, ampak celo marsikatera vas.

Iz Alušte so tudi prekrasni izleti na bližnje gore in v podzemeljske jame. Gorska turistika se je začela negovati v Krimu šele v zadnjih letih. Šele l. 1890. so namreč ustanovili v Odesi po vzoru alpskih društev „Krymskij gornij klub,“

čigar smoter je, razkrivati naravo in delati izlete v pokrajine. Pozneje sta se ustanovili tudi podružnici v Jalti in Sevastopolu, izmed katerih osobito prva podružnica deluje krepko. „Krymskij gornij klub“ ima sedaj do 500 članov te izdaja „Zapiske Krymskoga gornoga kluba,“ ki izhajajo po 12 krat na leto ter stanejo nečlane 3 rublje in pol. Članarina znaša na leto 5 rubljev.

Rusi radi potujejo. Reven Velikoros potuje vsako leto na jug ali v druge kraje, kjer potrebujejo delaveev „na avos,“ a to ne par sto vrst, ampak mnogo-krat več kot 1000 vrst. Drugi potujejo radi na božja pota, a premožnejši preživijo poletje v svojih dačah ali pa potujejo v inostranska ali ruska kopališča. Potovati „za granico“ je prišlo v nekaterih slojih tako v navado, da so v nekaterih kopališčih in inostranskih mestih cele ruske kolonije. Poprej so potovali ruski mogotei zaradi tega v inostranska kopališča, ker domača kopališča niso bilo urejena tako udobno, kot inostranska. V zadnjih letih pa se kaže na Ruskem v tem oziru velik napredek, kajti velika množica kopališč je urejena sedaj ugodno. Ruska kopališča in zdravilišča so se v zadnjih letih zelo pomnožila, toda še vedno jih je premalo za veliko število ruskih turistov. Razen tega so ruska kopališča večinoma zelo draga, zato še sedaj raje potujejo srednji stanovi v tuje dežele, akoravno morajo Rusi v nekaterih inostranskih kopališčih mnogokrat po dvakrat do trikrat več plačati, nego drugi gostje. Za svojo domovino se pri tem mnogi premalo zanimajo. Zato piše Žalimski v svojem spisu „Obozrenije Peterburga“: „Pri nas se je udomačilo, da begajo mnogi cele mesece z Bädekerjem v roki po Rimu, Monakovem ali Parizu ter se natančno seznanjajo z raznimi galerijami, cerkvami, polurazrušenimi srednjeveškimi ostanki itd., a za Peterburg in njegove spomenike se prav malo zanimajo.“

Ker znosijo ruski turisti toliko denarja izza ruskega carstva, jim obtežuje ruska vlada v zadnjih letih potovanje „za granico“ s tem, da morajo plačati za potni list 10 in mnogokrat še več rubljev.

Vendar je v Rusiji mnogo izbornih turistov, ki so se začeli zanimati tudi za naše gore. Tako sem bral v knjigi Slovenskega planinskega društva v Stahovici pri Kamniku imeni dveh Rusov, ki sta prišla iz Celja črez Kamniško sedlo do Stahovice, oziroma Kamnika ter pripotovala sem črez Moskvo in Dunaj iz sibirskega mesta Tomska, torej celih 6500 *km* daleč.

Vrnimo se zopet k Alušti. Najlepsi in najzanimivejši je iz Alušte izlet na Čatirdag, kamor se lahko prijezdi v 3 urah. Žalibog nisem utegnil izleteti na to goro. Kakor sem razvidel iz „Putevoditelja,“ vodi do vasi Korbekli cesta, a od tam na goro je zaznamenovana pot z majhnimi piramidami iz kamnja. 4000 futov (1200 *m*) nad morjem so konjske planine A-Čokrah, a še više so čobani (pastirji), ki pasejo vse leto ovce. Čatirdag je visok 4998 futov (1500 *m*), a na Krimu je še pet višjih gor, izmed katerih je najvišji Romankoš, ki ima 5064 futov (1515 *m*). Z Eklezi-Baruna, najvišje točke Čatirdaga, je pre-

krasen razgled na Simferopol, Sevastopol in njegov zaliv, na Evpatorijo, Azovsko in Črno morje. Grki so nazivali Čatirdag Trapezos t. j. mizna gora, zato ga Rusi imenujejo Palat goro. Čatirdag ima namreč ob vrhuncu obliko četverokotnika, ki je velik do 20 kv. vrst. Na vzhodu iz zahodu se strmiči z navpičnimi prepadi, a na jugu in severu se znižuje stopičasto. Tri ure hoda od vrhunca proti severju sta Čatirdagenski jami Bimbaš hoba (jama tisočerih glav) in Sunk hoba (mrzla jama); zlasti prva je velika ter ima mnogo stalagmitov.

Leta 1893. je vzel „Krymskij gornij klub“ v najem te dve jami z letno plačo 50 rubljev ter sezidal tu planinsko kočo, ki ima prostora za 18 oseb. Zraven te kamenene kočice je še druga lesena kočica, katero je postavil prvi predsednik tega kluba, grof Rostovcov. Stroški za zgradbo društvene kočice so bili le majhni, ker je prevzel vse delo brezplačno Mustafa-Dželil-Oglu, župan v vasi Korbekli. V koči je sedaj od dne 1. maja do dne 1. oktobra varuh, pri katerem se lahko dobi čaj i. d. Cene so v tej koči osobito glede na draginjo v Krimu zelo nizke, kajti za prenočišče se plača samo 20 kopejk. Varuh vodi turiste tudi v Bimbašhobo in Sunkhobo, kateri zelo obiskujejo.

Iz Alušte sem šel čez sedlo v Simferopol. Cesta pelje le malo časa po ravnini, potem pa 13 vrst na 2500 futov (750 m) visoko goro. Cesta je izborno v ključe izpeljana, a hoditi sem moral vendar več kot 1 uro peš.

Potovanje po tej cesti je zelo zanimivo. Cesta vodi namreč mimo tatarskih selišč, a največkrat je krasen razgled na gorovje in morje. Na levo se vzdiguje veličastni Čatirdag, a na desno štrli kamenje gore Demerdže. Sredi gore je „Kotuzov fontan“ z napisom, da je bil tu ranjen v vojni s Turčini l. 1774. generalmajor Kotuzov, ki je bil pozneje feldmaršal knez Smolenski. S sedla vodi navzdol cesta ob pobočju gore, spodaj je globoka soteska, a na drugi strani pa se dviguje Čatirdag. Blizu postaje „Mamut-Sultan“ ob tatarski vasi enakega imena se vidi glavna Krimska reka Salgir, ki izvira pod Čatirdagom. Kmalu potem se vidi del Krimske stepi. Od tod naprej se povsod kaže velika razlika med temi pokrajinami in južnimi; kajti podnebje ni tukaj tako ugodno, kot na južnem obrežju, ker je zemlja tu odprta severnim vetrovom. Blizu Simferopola se zopet pričenjajo razni vrtovi in parki, a pot vodi poprej skozi tatarske vasi, v kateri se Tataři najbolj pečajo s pridelovanjem tobaka.

Simferopol ob reki Salgirju je imel še pred nekako 20 leti samo 17.000 prebivalcev, a sedaj jih ima nad 50.000. Zraven tatarskega mesta z ozkimi ulicami je nastalo novo, lepo, snažno mesto s širokimi, pravokotnimi in dobro potlakanimi ulicami, lepimi poslopji in velikim bulvardom in mnogimi vrtovi. Simferopol namreč ni samo središče trgovine ter gubernijsko mesto, ampak ima tudi ugodno podnebje.

Društvene vesti.

Popravek. V zadnji številki „Planin. Vestnika“ je na str. 140. med drugimi natisnjena tudi brzojavka Reških slovenskih planincev k Frischaufovi slavnosti. Ta brzojavka ima podpis „Dr. Mayer“; to pa ni pravilno, ker je brzojavil v imenu drugih članov „Slov. plan. društva“ gospod Vilko Mayer.

Darila. Savinski podružnici je podarila slavna posojilnica v Celju za 1897. leto 50 gld., slavni okrajni zastopnik Gornjegrajski pa v glavni skupščini dne 5. oktobra tudi 50 gld. za leto 1898. Dalje je podarilo „Slovensko kat. polit. društvo v Radovljici“ osrednjemu društvu v Ljubljani znesek 10 gld. Za ta velikodušna darila se izreka najtoplejša zahvala.

Sklad za Triglavsko kočo. Zbirka 7 gld. Darovali so p. n. gg: Gavro Kuvčič 1 gld., Engelbert Gangl 1 gld., gostilničarka Skumavec, p. d. Šmerčevka, 5 gld. (dobiček pri izletu v Vrata). Prisrčna zahvala!

Sklad. Za Savinsko podružnico je nabral g. dr. Jos. Vrečko med Celjskimi rodoljubi 5 gld. Prisrčna zahvala!

Gornjegrajsko kočo postavi Savinska podružnica na Smrekovec vrhu Menine planine prihodnje leto. Knezoškofijski oskrbnik v Gornjem Gradu gosp. Josip Hofbauer je sporazumno z milostljivim knezoškofom Ljubljanskim že dovolil zgradbo ter dal primeren prostor v najem. Za to blagohotno naklonjenost izreka „Slovensko planinsko društvo“ najiskrenejšo zahvala.

Odsek fotografov amaterjev Slov. plan. društva se snuje. Ta odsek bo za društvo velike važnosti. Ker se je oglasilo že lepo število članov, ki so se navdušeno prijeli dela, je pričakovati mnogo uspehov. — Nove članke za ta odsek sprejema tajnik „Slov. plan. društva“ v društveni sobi v Narodnem domu opoldne od $\frac{1}{2}$ 2 do $\frac{1}{2}$ 3 in zvečer od $\frac{1}{2}$ 7 do $\frac{1}{2}$ 8. Člani smejo biti tudi zunaj Ljubljane bivaajoči. Oglašja se lahko tudi pismeno. Osnovni shod se boče vršil kmalu. Odsek namerava v kratkem razstaviti lastne fotografije.

Novi člani:

I. Osrednjega društva:
Hubad Josip, ravnatelj c. kr. gimnazije v Kranju.
Gangl Engelbert, učitelj v Ljubljani.

II. Radovljiške podružnice:
Mesar Alojzij, pravnik na Jesenicah.

Češka podružnica Slov. planin. društva v Pragi je priredila dne 9. oktobra t. l. prvi poučnozabavni večer, pri katerem je podružnični predsednik prof. dr. Chodounsky predaval o slovenskih in tirolskih Alpah, gospoda Chodounsky ml. in A. Dvořák pa sta razkazovala slike alpskih pokrajin.

Planinski Piparji so napravili dne 10. oktobra t. l. izlet na prijazni Čatež in Zaplaz, kjer sta jih preč. gospod župnik Hoffer in gospod učitelj P. Pogačnik zelo prijazno pozdravila. Pri dokaj ugodnem vremenu se je Piparjem in drugim izletnikom med gostoljubnimi Dolenjci dobro godilo.

Turistika l. 1897.:

Aljažev stolp na Triglavu. V knjigo, ki je v stolpu razpoložena, se je letos vpisalo 313 turistov. Prvi je bil v stolpu dne 26. junija, zadnji 16. septembra. Obisk stolpa raste vidno, kajti 1895. leta se je vpisalo v knjigo 161, 1896. leta 209, letos pa že 313 hribolazcev.

Mozirsko kočo na Golčki planini je posetilo 1897. leta 76 izletnikov.

Gora Oljka. 1896. l. se je vpisalo v spominsko knjigo na tej gori 305 turistov, l. 1897. pa 143. Vpisavalo se je slovensko, nemško in tudi ogrsko. Nekateri zagrizeni t. j. pokvarjeni Nemci se niso mogli vzdržati, da so zapisali neslane stvari ter tudi prvo stran nalašč pomazali. Dični pesnik A. Aškerc je bil dne 26. maja 1896. l. na Gori Oljki in je zapisal naslednje stihe:

„Slovenski svet, ti krasni cvet!
Kdor vidi, vsak te občuduje;
Sin tvoj te ljubi iz srea,
Za srečo tvojo trudi se, deluje.“

Okrešelj. Kočo Celjske sekcije D. u. Oe. A. Va je obiskalo 1897. l. 95 turistov.

Planjava. Na vrhu Planjave se je l. 1897. vpisalo v spominsko knjigo Celjske sekeije D. u. Oe. A. Va 21 turistov.

Dijaške legitimacije. Odbor „Slov. plan. društva“ je izdal letos 46 gg. dijakom izkaznice, s katerimi so imeli v kočah „Slov. plan. društva“ brezplačno bivanje in nočevanje. Bilo pa je 16 gimnazijcev, 13 realecev, 11 visokošolcev, 3 abiturijenti in 3 pripravniki, med le-timi 2 gosposdični.

Višina Kredarice znaša tam, kjer je signal, 2540 m, na mestu Triglavske kočje pa 2515 m.

Vremščica. Osrednje društvo je dalo zaznamenovati pot od Gor. Ležeč in iz Vrem (Britofa) na Vremščico. Razgled z Vremščice (1027 m) je jako lep; ta gora je pa tudi glede flore velezanimiva. Zaznamoval je pota nadučitelj gospod R. Justin in postavil štiri napise na primernih mestih.

Pot iz Mozirja na Rečico (železniška postaja) je „Savinska podružnica“ z nova označila z rdečo barvo, na Gorenjskem vrhu, pod Ljubijo in blizu postaje na Rečici pa postavila napise. Ta pot je zelo prijeten in vodi od Šmartna črez travnike, potem po gozdu, nekaj časa po okrajni cesti, zopet po travnikih in naposled po okrajni cesti do Mozirja. Hoda je 1 uro.

Pot iz Slovenjgradca v Šoštanj je za „Savinsko podružnico“ zaznamoval g. Jernej Pavlič, učitelj v Šmartnu, z rdečo barvo. Znaki gredo od Slovenjgradca v Podgorje, Sv. Miklavž, na vrh do Končnika, dalje v dolino Velunjo in po njej do Šoštanja. Hoda je 5 ur. — Tudi pot iz Šmartna, od okrajne ceste črez gozd Dobravo v Podgorje je rdeče zaznamenovan. Hoda je 40 minut.

Sv. Uršula. Tudi na to dobro znano goro z lepim razgledom je za „Savinsko podružnico“ zaznamoval pot g. J. Pavlič z rdečo barvo in sicer od mesta Slovenjgradca v Stari Trg, dalje mimo Sel na goro Sv. Uršule. Ta 5 ur dolgi pot je dvakrat zaznamenovan, namreč navzgor in navzdol. Kasneje bodo še drugi poti tod zaznamenovani.

Gora Oljka. Na to znamenito goro s krasnim razgledom hodijo radi Savinčani kakor Šalesčani. Zato je „Savinska podružnica“ popravila zaznambo pota iz Šmartna, oziroma Rečice do cerkve na Gori Oljki z rdečo barvo, od cerkve naprej do Polzele pa ga na novo zaznamenovala z enako barvo. Od kolodvora na Rečici greš vzhodno črez travnike 10 min., pri kapelici desno navkreber mimo hiš, skozi bukov gozd po lepem in nakopanem potu do kapelice, kjer se obrneš desno ter po zložnem potu dospesh do cerkve. Hoda je 1—1 $\frac{1}{4}$ ure. Od Gore Oljke na Polzelo vodi pot proti jugu večinomoma po gozdu, tu in tam mimo hiš in po poljih; hoda je nizdolu dobro uro, iz Polzele na Goro Oljko pa 1 $\frac{3}{4}$ do 2 uri.

Meteorologično opazovanje na Kredarici je zaključil društveni opazovalec g. Pekovec dne 1. oktobra t. l. V dobi treh mesecev se je opazovalec zredil. Bil na Triglavu tudi bolj z zdrav, kakor doma; le prvi mesec ga je nekoliko glava bolela, menda vsled družega zraka.

Meteorologija. Dosedanji ravnatelj osrednjega meteorologičnega zavoda na Dunaju, dvorni svetnik dr. Julij Hann, je vsled zdravstvenih ozirov odstopil. Na njegovo mesto je prišel prof. dr. I. M. Pernter.

Tat v „Vodnikovi koči.“ Konec meseca septembra t. l. je udril neznan zlikovec v Vodnikovo kočjo na Velem Polju in je iz nje pobral: termometer, ščeti, škarje, sveče in več takih drobnin. Koča, katero je zmikavt pustil odprto, se je zopet varno zaprla. Upati je, da pridejo orožniki tatu na sled in ga izroče oblasti.

Koča pod Kepo („Berta-Hütte“) je bila prve dni tega meseca okradena. Iz pušice, v katero devajo turisti razne pristojbine, je vzel zločinec 27 gl.

Najdene stvari. V Triglavski koči na Kredarici je pozabil neki hribolazec kukalo, nož in še nekaj družega. To hrani oskrbnik kočje. Lastnik teh predmetov naj se pismeno za nje obrne do preč. g. župnika Jakoba Aljaža na Dovjem. — Naočnike je pozabil neki dijak meseca avgusta pri Gašperinu, po domače Mihovecu, gostilničarju v Srednji Vasi v Bohinju.

Stara fotografija

Naočniki so sedaj shranjeni v društveni pisarni Slov. plan. društva v Narodnem domu, kjer jih lastnik lahko prejme.

Naroden škandal so baje naredili nehvaležni Slovenci na večer, ko je sekcija Kranjska priredila v Ljubljani zabaven večer nemškimi turistom, vračajočim se od glavnega zborovanja v Celovcu. Kakor smo pozvedeli, se je zbralo več radovednega ljudstva v Zvezdi, ker so Nemci prižigali rakete in umetni ogenj. Pri tej priliki je neki nemški akademik razžaljivo sunil slovenskega dijaka; vsled tega je nastala majhna rabuka, za katero pa je po mestu sploh

malokdo vedel. — In vzpričo te malenkosti, katero so provzročili Nemci, se v časniku „Mittheilungen“ Nem. in avstr. planin. društva udriha po Slovenceih, jim oponaša nehvaležnost radi potresnih podpor ter se hujskajo nemški turisti, naj se izogibljejo slovenskih dežel. Pribiti pa moramo izjavo, da se Nemško planinsko društvo nič ne peča s politiko, ter bodemo nasprotno čine skrbno registrovali. Ako misli sekcija Kranjska s takimi napadi Slovenceem škodovati, tedaj se zelo moti; če pa res to doseže, oškoduje tudi sama sebe. To prepuščamo njej v preudarek.

Književnost.

Nekaj o našem planinstvu. Pod tem naslovom je prinesla „Domovina“ v podlistku z dne 27. avg. spis iz peresa g. J. C. Oblaka. V tem člančiču se pisatelj poleg delovanja našega društva in njegovih naprav na Kranjskem ozira zlasti na Savinsko podružnico, o kateri pravi, da premalo priobčuje v listih o svojem delovanju. Dalje piše pisatelj, ki je letos sam potoval po južnem Štajerskem, kako potrebna bi bila za slov. Štajer še ena podružnica. „Sav. podružnica se ozira le na Savinske planine. Koliko dela pa še čaka“, piše Oblak, „Slov. plan. društva v krasni Celjski okolici, na Pohorju, od Celja do Ptuja in Maribora, pa tudi od Celja proti jugu! Da je tudi ta krasni predel slov. Štajerja znamenit v turističnem oziru, ne more nihče tajiti.“ Dal Bog, da se skoro oživi nova podružnica v slovenskem Štajerju!

Spomini na Kredarico. Spisal F. S. Finžgar. Priobčil „Slovenec“ v listkih oktobra meseca t. l. Znani pisatelj in pesnik je zbral pod gorenjim zaglavjem celo vrsto dožitkov, ki so se vtisnili v njegovo poetično dušo na potu iz Kočevja pa do vrha Triglava. Polno postojank je na tem dolgem potu, a ena krasnejše opisana od druge, vse pa s kipečim humorjem in s prisrčno vznesenostjo. Na vrhuncu domačih krasot, na Kredarici in na Triglavu, pa se je povzpел tudi pisatelj v najveličastnejše višine nebeške poezije. G. Finžgar proslavlja

v svojih spominih zlasti slovesno blagoslovitev kapele na Kredarici. Želeli bi, da bi izšli ti spomini v posebnih odtiskih ter se razširili med ljudstvom.

Ker smo že priobčili v zadnji številki eno slavnostno pesem, ki jo je bil namenil g. Finžgar za naš list, naj ponatisnemo iz teh spominov tudi naslednje tri pesmi, ki izražajo pesniške čute ob blagoslovitvi kapele.

Triglavska Marija.

Nazval Te, angeljska kraljica,
Duha proroškega raznet,
Predavni videc: „Jerihonski cvet“
In pel o Tebi, rajska je devica.
A danes, dasi videc nisem slaven.
Sedanji ne, ne prorok daven.
Nazivljem Te, nebeška dika.
Dežele Kranjske cvet: Planika!
Kot ta planika snežnobela,
Na skalah divjih se razcevela,
Blesti v krasoti, k sebi nas vabeč —
Tako sreča Tvoj plamen nas goreč
In duše Tvoje svete nas vrline
Izvabile so iz doline,
Pomolit Tebi se in Te častit,
Posnemat Tvojih čednosti odsvit.

Kot v gori beli cvet sameva,
Tako si Ti, nebeška deva,
V samoti čula in molila,
V samoti Sina odgojila,

Oj Sina, ki za nas preli je kri,
 Pokazal on, sam Bog, kako naj se trpi,
 Trpi za brate se, za vse ljudi.
 O da, Marija, kakor Tvoja
 Bila otrok slovenskih bi odgoja,
 Da bi iz naroda procevele
 Mladenke kot planike čiste, bele,
 Da deček vsak bi bil možak,
 Za dom krepak bi bil junak!

A ni planina dom miru,
 Planina dom je strele in gromu;
 Srdit tu v gorah je vladar
 Nebrzdan, razdivjan vihar!
 Čim bolj pa blisk plamteč gori.
 Čim bolj vihar preteč besni,
 Bolj sveti bela se planika,
 Planin osojnih dična dika.
 Tako je Jeseja mladika:
 Čim bolj na svetu je tpela,
 Tem lepše klila in dehtela.
 Oh, daj, nebes mogočna nam gospa,
 Oh, daj poguma in srca,
 Da nikdar narod naš ne zdvoji
 V najgorjem in najhujem boji!
 Da bolj ko smo preganjani,
 Tem bolj smo neomajani,
 Da kakor skala mi ostanemo,
 Viharju nikdar se ne ganemo,
 Da vero, narod z njo ohranimo,
 Propada ga obranimo!

Drhteč pa slednjič Te še prosim —
 To prošnjo dolgo v srečo nosim —
 Da iznad gore Ti razliješ
 Povsod, kjer rod slovenski žiješ,
 V vsa blaga srca ene misli,
 Da bo za narod delo sveto v čišli.
 Po Tebi naj zasijejo nam z gore
 Prameni zlati bratske zore:
 Marija, Tvoja tiha naj ljubezen
 Slovence splete vse v obroč železen,
 V obroč poštenih, vernih nas možakov,
 Za dom trpečih narodnjakov!

F. S. Finžgar.

Pred Triglavsko kapelo.

Ob nas se dviguje mogočni Triglav,
 Po nami vrste se zelene planice,
 Nad nami nam snuje nebo pozdrav,
 Pred nami se svita Marijino lice.

O, kolika radost in duševna slast
 Lahko nas napaja slovenske sine,
 Da Materi Božji zgradili smo v čast
 Svetišče v prostoru take višine!

Karkoli slovenski rod započne
 Za dom koristnih činov in častnih,
 Nebeški obrambi zaupa vse,
 Boječ se nezgod in sovragov oblastnih.

Ta stavba bodi hvaležnosti znak
 Bogu, ki pred vekom utrdil je gore,
 Da v naši deželi stoji orjak,
 Ki vsakdo s ponosom nazvati ga more.

Ta stavba bodi molitve izraz,
 Da Mati mogočna vseh onih ne zabi,
 Ki lepih planin skaloviti obraz
 Od daleč, od blizu vsa leta jih vabi.

Ta stavba bodi zavetje miru
 Za potnikov trudapolno hojo,
 Da s strahom pod velikim Bogom tu
 Odvisnost in ničevost čutijo svojo.

O, mnogo let vsem tujcem in nam
 Odevaj s kapele Ave Marija,
 Pred Bogom in svetom visoki ta hram
 Ime Slovencev s častjo naj ovija!

Anton Medved.

Na Kredarici.

Na visoki Kredarici
 Zvonček je zapel,
 V skalni svet se je razlegal
 Glas njegov vesel.

In korak me moj v kapelo
 Gorsko je privel,
 Čut skrivnostni, čut me sladki
 Tukaj je objel.

Zdaj vzkipevata radosti
 Duša in sree,
 Vročata devici sveti
 Divne te gore.

Ona čuvaj kranjsko zemljo
 In nje krepki rod,
 Ona čuvaj nad Slovanom,
 Ki po gorah hodi tod!

Kristina Schuller.

Novo urejena lekarna
PRI MARIJI POMAGA J
M. Leustek

v Ljubljani na Reseljevi cesti št. 1
(poleg Mesarskega mosta)

priporoča svoja zanesljiva, sveža in preizkušena zdravila, kakor tudi vse v farmacevtsko-higienično stroko spadajoče izdelke, kateri so v zalogi vedno v najboljši kakovosti.
Za turiste priložni lekovi v zavojih.

J. BONAČ,

v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah
št. 6 zraven nove pošte,

priporočam vljudno svojo **trgovino s papirjem**
in s **pisalnimi potrebščinami**. Vzorce
papirja pošiljam na ogled.

V svoji **knjigoveznic** izdelujem **vezi pri-**
proste in najfinejše.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lectarica v Ljubljani
na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter
mnogovrstnega medenega blaga in slaščice.

Kupuje med v panjih in vosek.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,
(zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**,
posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke,
marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi
na zahtevo zastoj.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča de-
rativna, stavbinska in pohišvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo šte. 2,
priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega in**
manufakturnega blaga na debelo in na drobno
po nanižih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in
tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, sli-
vovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski
konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po
nizki ceni.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slo-
novih ulicah št. 10—12.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

prej E. Rexinger

v Ljubljani, Pod trančo št. 1, priporoča svojo
bogato zalogo naočnikov, daljnogledov, kukal od 5
do 40 gld., barometrov, termometrov, kompasov itd.

Vsakršni popravki se izvršujejo hitro in ceno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno de avnico za **Florijansko**
cerkvi v ulicah na grad št. 7. v na-
ročitev vsakovrstnih **strugar**skih **košenih**,
roženih in **drugačnih izdelkov**, katere
bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Živež za hribolazce.

Maggijeve buljonske glavice in zavoji z Maggijevo
juho, grahove klobase, jako krepčilne, vkusne in
se mahoma pripravijo.

Živila zavzemajo malo prostora.

Dobiti pri Josipu Matiču v Celju.

Jul. Maggi & Co.
v Bregencu.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hrbiolazce in levce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN URAN,

izdelovalec glinastih proizvodov v Ljubljani, v Igriških ulicah št. 8,

priporoča veliko svojo zalogo izdelanih raznoobraznih peči za sobe, dvorane in razne druge prostore; dalje modelnasta ognjišča in sploh vsakovrstne glinaste izdelke.

Vse po najnižji ceni in priznano dobro.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☛

Živež za turiste.

Misne konzerve, Maggijeve buljonske glavice in povitke za juho, sir, kavo, čaj, čokolado, kakao, rum, konjak, silivcec itd. itd. prodaja in pošilja kar najboljše vrste

Josip Matič,

prodajalec specerijskega blaga in delikates v Celju na Štajerskem

☛ Ceniki zastavljajo in franko. ☛

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni!

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9, priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za turiste.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franko in zastoj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šteč. 7,

se priporoča

za vsake vrste ključarska dela,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Turistovske palice z močnimi jeklenimi ostmi, raznovrstne izprehodne palice, prav umetne izdelke iz rezljanega lesa, galanterijske in usnjene reči, bižuterijo itd. ter otročje vozičke vsake vrste

priporoča

FR. STAMPFEL

v Ljubljani na Kongresnem trgu v podlozju Tonhalle.

Novo! Novo!

Žepne kozarce z
ALJAŽEVIM STOLPOM

priporoča

Peregrin Kajzelj.

trgovce s steklom in porcelanom na Starem trgu v Ljubljani.

J. Klauerjev
planinski liker

iz Kranjskih gorskih zelšč, imenovana.

Triglav,

je izvrstna pijača najboljšega okusa. Triglav vpliva jako dobrodejno na želodce in endovito poživa to o. V njem ni nobene snovi, ki bi kolikoj škodila zdravju. To so dokazale kemične preiskave prof. B. Knappitscha, ravnatelja c. kr. proskuratorskega v Klosterneuburgu, prof. dr. L. Koeslerja, in ravnatelja c. kr. proskuratorske na Dunaju, dr. E. Meissla.

Vsi ti strokovnjaki so izrekli, da je Triglav **izboren** liker.

Pristni Triglav

se dobiva v malih in velikih steklenicah s posebno varstveno znamko samo pri izdelovalcu, trgovcu

J. Klauerju
v Ljubljani.